

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 24 juni 2021

Zaaknummer : 248003

Onderwerp: : Principebesluit over selectie tweede tranche zonnevelden

De raad wordt voorgesteld

1. Zich positief uit te spreken over de twee locaties van de in het kader van de tweede tranche zonnevelden geselecteerde plannen.

Aanleiding

De realisatie van duurzame energieopwekking heeft maatschappelijke en ruimtelijke impact. Om duidelijkheid te bieden aan omwonenden en initiatiefnemers en om initiatieven te kunnen beoordelen op een goede ruimtelijke inpassing en op lokaal draagvlak, heeft de gemeenteraad op 27 juni 2019 het 'Uitnodigingskader lokale duurzame energie opwekking' (hierna: Uitnodigingskader) vastgesteld. Dit kader is geëvalueerd na de eerste tranche en op 24 september 2020 is de geëvalueerde versie vastgesteld door de gemeenteraad. De taakstelling voor duurzame energieopwekking is verdeeld over verschillende gangbare technologieën, waaronder zonnevelden. Om duidelijkheid te verschaffen over de ruimtelijke impact van de taakstelling voor zonnevelden, is de opgave voor zonne-energie vertaald in een ruimtelijke reservering in hectares.

Het Uitnodigingskader voorziet in twee tranches voor zonnevelden, elk 30 ha. Drie van de vier geselecteerde plannen uit de eerste tranche zijn inmiddels vergund. De tweede tranche is op 31 maart jl. gesloten. Er zijn zestien plannen ingediend voor ruim 170 ha waarvan vijftien in aanmerking kwamen voor beoordeling binnen de tranche. Alle plannen zijn op basis van het in het Uitnodigingskader beschreven beoordelingsproces beoordeeld.

Aan de hand van een bij het Uitnodigingskader beschreven puntensysteem zijn twee projecten geselecteerd, die in aanmerking komen voor de volgende fase in het beoordelingsproces. Voor de geselecteerde projecten betekent dit dat de aanvragen moeten worden aangevuld met een inpassingsplan met een ruimtelijke onderbouwing en een participatieplan, zodat de reguliere planologische procedure kan worden gevolgd. Het gaat om zonneveld 'De Eikelenboom' en zonneveld 'Gelderkamp'. Deze twee plannen komen samen uit op 37 ha bruto- en 15 ha netto-oppervlak en produceren circa 26 GWh/jaar aan elektriciteit.

Naast de vijftien plannen uit de beoordeling is een verzoek tot uitbreiding van een lokale ondernemer op locatie ingediend. Het gaat om een uitbreiding van ca. 0,5 ha bij zonneveld 't Oerlegoed' (zon-op-erf-project) aan de Munsterweg in Gendringen. Het college is voornemens om deze uitbreiding buiten om het uitnodigingskader te behandelen omdat hij aansluit bij een kleinschalig, bestaand initiatief. Het ingediende plan is van voldoende kwaliteit om in het vervolg een vergunningaanvraag uit te kunnen werken.

In uw vergadering van 27 juni 2019 heeft u, naast de vaststelling van het Uitnodigingskader, ook de lijst behorende bij de op 11 mei 2017 afgegeven Algemene verklaring van geen bedenkingen uitgebreid met projecten ten behoeve van

duurzame energie, die kleiner zijn dan 5 ha. Voor projecten groter dan 5 ha dient de u als raad na het indienen van de vergunningaanvraag een besluit te nemen over een verklaring van geen bedenkingen voordat het project door kan naar de realisatiefase.

Het voorliggende principebesluit heeft betrekking op de vraag of de raad de geselecteerde plannen op grond van de nu beschikbare informatie ruimtelijk aanvaardbaar acht. Het principebesluit is geenszins een vervanging van de verklaring van geen bedenkingen. Wanneer de raad vooralsnog geen ruimtelijke bezwaren heeft tegen de geselecteerde initiatieven, zal hiervoor de vergunningaanvraag worden uitgewerkt conform de relevante beleidskaders en wet- en regelgeving. Of de vergunning daadwerkelijk afgegeven kan worden is afhankelijk van onder meer de Bibob-toets en of uit de aanvraag in voldoende mate blijkt dat het initiatief voldoet aan alle niet-ruimtelijke voorwaarden die voortkomen uit wet- en regelgeving, waaronder ons uitnodigingskader.

Wat wordt met beslissing bereikt

Door direct na de selectie van initiatieven door het college een principebesluit te nemen over de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de twee locaties, biedt u de omwonenden en initiatiefnemers meer zekerheid bij het gezamenlijk uitwerken van de plannen. Tegelijkertijd biedt u ook de omwonenden van de niet geselecteerde plannen zekerheid dat de gemeente op afzienbare tijd niet alsnog medewerking gaat verlenen aan deze plannen. Als het vervolgtraject succesvol verloopt, draagt dit besluit bij aan het behalen van onze ambities zoals afgesproken in het Akkoord van Groenlo, de Regionale Uitvoeringsagenda (2016) en het Uitnodigingskader lokale duurzame energieopwekking (2019, 2020).

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1. De geselecteerde plannen voldoen aan door de raad vastgestelde eisen en kaders

Het selectieproces heeft plaatsgevonden volgens de in het Uitnodigingskader vastgelegde criteria voor beoordeling. Voor de wijze waarop de beoordeling en selectie heeft plaatsgevonden, wordt verwezen naar bijlage 1 bij de raadsstukken. In deze bijlage is te lezen welke principeverzoeken zijn ingediend en op welke wijze de beoordeling heeft plaatsgevonden, inclusief scores locaties en overwegingen van de beoordelingscommissie.

Plannen konden scoren op de onderdelen 'realisatiekans', '(efficiënt) ruimtegebruik', 'ruimtelijke kwaliteit', 'participatie' en 'overige'. Het meeste gewicht hadden de onderdelen 'ruimtelijke kwaliteit' en 'participatie', het minst gewicht had het onderdeel 'overige'. Door het puntensysteem was het mogelijk om de uiteenlopende plannen kwalitatief met elkaar te vergelijken en zowel positieve als ook minder positieve aspecten van een plan samen te vatten in één vergelijkbare score.

De selectie is een eerste toetsing van de plannen. Een tweede toetsing vindt plaats na het indienen van de vergunningaanvragen.

1.2. Het principebesluit geeft meer zekerheid aan omwonenden en initiatiefnemers

Met het principebesluit geeft u als gemeenteraad aan geen doorslaggevende ruimtelijke bezwaren te hebben tegen de geselecteerde projecten. Deze uitspraak maakt aannemelijk dat de benodigde verklaring van geen bedenkingen in een later stadium van vergunningverlening haalbaar is, mits de nog uit te werken ruimtelijke onderbouwing voldoet. Dit is vooral voor de omwonenden van belang, omdat het afgelopen communicatietraject lokaal verwarring heeft veroorzaakt over de status van een plan. Dit geldt voor de omwonenden van zowel de geselecteerde plannen als de niet geselecteerde plannen. Daarnaast biedt een principebesluit meer zekerheid voor de initiatiefnemers en meewerkende lokale organisaties.

1.3. De geselecteerde plannen 'De Eikelenboom' bij Gendringen en 'Gelderkamp' bij Varsseveld zijn van goede kwaliteit.

Het plan 'De Eikelenboom' ligt aan de Eikelenboomseweg tussen Gendringen en Megchelen en is een initiatief van ontwikkelaar Sunrock. Volgens het projectvoorstel blijft het perceel van 22 ha bruto in agrarisch gebruik (melkveehouderij). Dit is afgestemd met de grondeigenaar en de pachter. De afstand tussen de zonnepanelen maakt het, in combinatie met een 'wegklap-mechanisme', mogelijk om de grond met een tractor te blijven bewerken. Door dit dubbelgebruik is het netto-oppervlak van bijna 5 ha relatief klein. De

energiecoöperatie Energiek Megchelen heeft interesse getoond om voor 50% mede-eigenaarschap te zorgen. Dit voornemen moet nog nader uitgewerkt worden.

De ontwikkelaars Gutami en Agem hebben samen het plan 'Gelderkamp' van 15 ha bruto en 10 ha netto ten zuiden van Hofskamp Zuid in Varsseveld ingediend. Voor de organisatie van de 50% lokaal mede-eigenaarschap en het oprichten van een lokale energiecoöperatie is Agem in het verdere traject verantwoordelijk. Het projectplan heeft veel aandacht voor natuurontwikkeling in het gebied. De samenwerking met relevante natuurorganisaties moet na de selectie nog verder vorm krijgen. Daarnaast liggen er plannen voor technische innovaties om het netwerk te ontlasten, zoals bedrijven op het naastgelegen bedrijventerrein direct stroom leveren en inzet van een batterij.

1.4 De gemeenteraad is bevoegd gezag voor de ruimtelijke beoordeling van grote veranderingen in de ruimtelijke inrichting

Naast de vaststelling van het Uitnodigingskader heeft de gemeenteraad op 27 juni 2019 de op 11 mei 2017 afgegeven Algemene verklaring van geen bedenkingen uitgebreid met projecten ten behoeve van duurzame energie. Daarbij zijn alleen projecten opgenomen, die kleiner zijn dan 5 ha. Omdat twee projecten groter zijn dan 5 ha, dient de gemeenteraad hiervoor een afzonderlijke verklaring van geen bedenkingen af te geven. De definitieve vergunningaanvraag dient als basis voor het besluit van de gemeenteraad. Naar verwachting worden de definitieve aanvragen begin volgend jaar ingediend. U als gemeenteraad raad neemt dan pas het definitieve besluit. Het voorgestelde principebesluit loopt hierop vooruit en geeft zekerheid aan omwonenden en initiatiefnemers die samen het plan uitwerken. Het zorgt ook voor duidelijkheid bij de omwonenden van de niet geselecteerde plannen.

Kanttekeningen

- a. *Sommige omwonenden zijn ontevreden over de komst van een zonneveld*
De afgelopen maanden hebben zich meerdere (groepen van) omwonenden gemeld bij college en/of raad die aangeven dat ze geen zonneveld in hun omgeving willen. De selectie van locaties is een afweging tussen het collectieve belang, in dit geval bijdragen aan de klimaatdoelstellingen, en het individuele belang van de grondeigenaren en de omwonenden. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om deze afweging te maken. Gezien alle beoordelingscriteria heeft het college na een zorgvuldige afweging een selectie gemaakt. Bij de geselecteerde plannen vindt een individueel participatietraject plaats om op de locaties te komen tot een gedragen uitvoeringsplan. De omwonenden hebben een stem over hoe dit proces is in te richten en op welke wijze het plan verder vormgegeven wordt.
- b. *De omwonenden van 'De Eikelenboom' zijn pas na het indienen van het principeverzoek geïnformeerd*
De gemeente vraagt van alle initiatiefnemers dat zij de omwonenden binnen een straal van 400 m informeren over hun voornemen om een principeverzoek in te dienen. Dat is bij 'De Eikelenboom', na ambtelijke afstemming, pas na het indienen van het principeverzoek gebeurd vanwege tijdgebrek aan de kant van de initiatiefnemer. De keuze ging uit naar later maar zorgvuldig informeren in plaats van overhaast om de deadline te halen. In de beoordeling zijn daarom minder punten toegekend in de categorie 'participatie'. Wel heeft de voorkeur voor een zorgvuldige aanpak de kwaliteit van het eerste contact verhoogd en zijn duidelijke afspraken over de communicatie onderdeel van het vervolgtraject (zie ook kopje communicatie).
- c. *De selectie van twee parken levert te weinig netto hectares op.*
Het Uitnodigingskader voorziet in een tweede tranche van 30 ha zonnevelden. In het Uitnodigingskader is het volgende vastgelegd: *"Uiteindelijk gaat het om de hoeveelheid opgewekte energie (in MWh of GWh) uit de eigen doelstelling en de RES. Het aantal hectares is een middel om deze tastbaar te maken"* (Uitnodigingskader, 2020, pagina 33). De twee geselecteerde zonnevelden leveren naar verwachting voldoende elektriciteit, omdat de opbrengst van zonnepanelen in de loop der jaren aanzienlijk is verbeterd en omdat 'De Eikelenboom' gebruik wil maken van een innovatieve technologie (solar tracking) die de opbrengst extra verhoogt. Bruto komen de twee geselecteerde plannen wél rond de 30 ha uit. Indien ook het derde best beoordeelde plan, zonneveld, 'De Heuven', zou worden geselecteerd, zou het netto-oppervlak in de tweede

tranche uitkomen op 23 ha. Hoewel dat beter past bij de doelstelling van 30 ha, is en blijft het belangrijkste doel van het Uitnodigingskader het voorzien van genoeg duurzame elektriciteit in Oude IJsselstreek. Daarvoor volstaat het selecteren van alleen de eerste twee beste plannen. Naast zonnevelden moeten er in de gemeente wel nog inspanningen worden geleverd voor zon op grote daken en windenergie om alle doelstellingen uit het Uitnodigingskader te halen.

d. Het principebesluit geeft geen absolute zekerheid

Het principebesluit geeft, net als de selectie van plannen door het college, geen zekerheid of een plan daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Naast de eerder genoemde voorwaarden die voortvloeien uit de eisen van een omgevingsvergunning en het Uitnodigingskader, bestaat altijd de mogelijkheid dat een initiatief afvalt, bijvoorbeeld omdat de financiële haalbaarheid tegen de tijd van de realisatie niet meer gegeven is.

Kosten, baten, dekking

n.v.t.

Uitvoering

Planning

Tweede helft juni – initiatiefnemers van geselecteerde plannen organiseren (digitale) bijeenkomst voor omwonenden van plan in samenspraak met gemeente

Vanaf juli – nadere uitwerking plannen per projectlocatie

Begin 2022 – Voorstel verklaring van geen bedenkingen voor geselecteerde locaties in raad

Personeel

N.v.t.

Communicatie/participatie

Het college heeft de omwonenden van elk ingediend plan per brief geïnformeerd over zijn besluit en geschetst hoe het vervolg eruit komt te zien. Onderdeel van het vervolg is een informatiebijeenkomst op korte termijn voor de omwonenden van de geselecteerde plannen die de initiatiefnemers organiseren. Hoofddoel is de omwonenden gelegenheid te geven om vragen te stellen en in mindere mate te bepalen hoe de participatie ingevuld wordt. In principe start op elke locatie het participatietraject, met name over de ruimtelijke invulling van het plan. De betreffende initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de organisatie. De gemeente blijft betrokken bij elk participatietraject om enerzijds de kwaliteit van het traject te waarborgen, anderzijds om, waar nodig, de omwonenden te ondersteunen.

Evaluatie/verantwoording

De evaluatie van het hele traject is een doorlopend proces. Verbeterpunten zijn steeds bijgehouden. In het uitnodigingskader is vastgelegd dat na de selectie van de tweede tranche het beleidskader als geheel wordt geëvalueerd met de raad. Belangrijk onderdeel daarvan zijn nieuwe inzichten en afspraken die voortvloeien uit de RES (indienen 1 oktober 2021) en de herijking van het Akkoord van Groenlo (project gereed najaar/winter 2021). Het doel is om te komen tot een vervolgbeleid voor duurzame energie.

Bijlagen

1. Beoordeling zonnevelden tweede tranche

Burgemeester en wethouders,

Marijke Verstappen

Otwin van Dijk

Secretaris

Burgemeester

Raadsvergadering d.d.

- conform voorstel
- zonder hoofdelijke stemming
- met algemene stemmen
-stemmen voor.....stemmen tegen
- aangenomen
- aangenomen met amendement.....
- aangehouden
- verworpen
- ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- in handen van B&W gesteld
- opmerkingen/toezeggingen.....
-

Raadsvergadering d.d. 24 juni 2021

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek,

overwegende dat

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 8 juni 2021

gelet op het bepaalde in de

BESLUIT:

1. Zich positief uit te spreken over de twee locaties van de in het kader van de tweede tranche zonnevelden geselecteerde plannen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Oude IJsselstreek in zijn openbare vergadering van

De griffier,

de voorzitter,

M.B.J. Looman

O.E.T. van Dijk